

Edukacja obywatelska – wymagania edukacyjne (klasa 2 LO, rok szkolny 2025/2026)

1. Charakter przedmiotu i materiały

- Przedmiot ma charakter **praktyczny** – liczy się działanie i refleksja obywatelska, a nie opanowanie pamięciowe
- Podstawa teoretyczna: podręcznik „Masz wpływ” (Nowa Era) oraz materiały nauczyciela.

2. Co uczeń musi zaliczyć

1. **Trzy projekty** – po 1 z każdego bloku:
A) Ja, szkoła i społeczność lokalna
B) Państwo, demokracja i prawo
C) Polska w Europie i świecie
Projekty wybierane z listy (ZAŁĄCZNIK – wkleisz), **uczeń może zaproponować własny projekt**, a **nauczyciel może go zmienić/modyfikować**. Standardowo praca **zespołowa 2–4 os.**; wyjątkowo indywidualna.
Każdy projekt ma jasno określony **rezultat/dokumentację** (np. ulotka, petycja, mini-debata, analiza, konsultacje, warsztat itp.).
2. **Zadania z lekcji** – krótkie zadania i ćwiczenia praktyczne. **Jednego zadania w semestrze można nie oddać**; kolejne braki obniżają ocenę.
3. **Egzamin pisemny (jeśli jest)** – decyzja nauczyciela. **Jeśli się odbywa, jest obowiązkowy** i składa się z:
– **testu wiedzy** (1/3 punktów),
– **części projektowej** (2/3 punktów).
Test jest **najmniej pożądanym**, ale możliwym.
4. **Inne formy** – odpowiedzi ustne, krótkie kartkówki, aktywność w debatach i działaniach obywatelskich mogą wspierać ocenę, **nie zastępują** 3 projektów.

3. Jak oceniamy projekty

- **Oceniamy działanie, nie poglądy.** Liczą się: fakty, logika, forma i efekt.
- **Kryteria projektów:**
 1. **Adekwatność** (czy projekt rozwiązuje zdefiniowany problem).
 2. **Zaangażowanie/praca** (rzetelność, podział ról, terminowość, wkład).
 3. **Skuteczność/rezultat** (mierzalny efekt, jakość dokumentacji, wnioski).
- **Forma oceny projektu** (stopień/procent/ocena opisowa) jest **uzgadniana z uczniami przed startem projektu.**

4. Skala ocen – progi procentowe (kopiowane)

- Celujący: **96–100%**
- Bardzo dobry: **91–95%**
- Bardzo dobry minus: **86–90%**
- Dobry plus: **81–85%**
- Dobry: **75–80%**
- Dobry minus: **71–74%**
- Dostateczny plus: **65–70%**
- Dostateczny: **59–65%**
- Dostateczny minus: **52–58%**
- Dopuszczający: **41–51%**
- Niedostateczny: **0–40%**

5. Wymagania na poszczególne oceny (skrót – 4 obszary)

CELUJĄCY (96–100%)

- **Wiedza i rozumienie:** Bezbłędnie operuje pojęciami EO; rozumie mechanizmy i zależności (szkoła–samorząd–państwo–UE); samodzielnie sięga do źródeł.
- **Wykorzystanie i tworzenie informacji:** Zbiera, weryfikuje i łączy dane z wielu źródeł; pokazuje różne perspektywy; umie wskazać ograniczenia źródeł.
- **Komunikowanie i współdziałanie:** Prowadzi debatę fair; pełni różne role (w tym lidera); organizuje współpracę zespołu i dowozi rezultaty.
- **Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:** Trafnie definiuje problem publiczny i projektuje realne rozwiązanie (cel, adresaci, narzędzia, ryzyka, mierniki efektu).

BARDZO DOBRY (91–95%)

- **Wiedza i rozumienie:** Bardzo dobra znajomość treści; poprawne użycie pojęć i przykładów.
- **Wykorzystanie i tworzenie informacji:** Sprawnie selekcjonuje i porządkuje informacje; uzasadnia stanowisko, potrafi przytoczyć kontrargument.
- **Komunikowanie i współdziałanie:** Aktywnie współpracuje; komunikacja rzeczowa; terminowo realizuje swoją część pracy.
- **Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:** Proponuje wykonalne działania i sensowne mierniki; wyciąga wnioski z rezultatów.

DOBRY (75–90%)

- **Wiedza i rozumienie:** Zna wymagane treści; drobne nieścisłości nie zaburzają sensu.
- **Wykorzystanie i tworzenie informacji:** Korzysta z podstawowych źródeł; argumentacja logiczna, choć nie zawsze pogłębiona.
- **Komunikowanie i współdziałanie:** Pracuje w zespole, zwykle terminowo; potrzebuje czasem wskazówek.
- **Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:** Diagnozuje problem i proponuje proste, wykonalne kroki.

DOSTATECZNY (52–74%)

- **Wiedza i rozumienie:** Zna podstawowe pojęcia i najważniejsze treści, często z pomocą wskazówek.
- **Wykorzystanie i tworzenie informacji:** Wykorzystuje podstawowe materiały; argumenty proste; błędy koryguje po uwadze.
- **Komunikowanie i współdziałanie:** Uczestniczy w pracy zespołu; bywa niesystematyczny.
- **Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:** Rozpoznaje problem po podpowiedzi; proponuje podstawowe działania.

DOPUSZCZAJĄCY (41–51%)

- **Wiedza i rozumienie:** Rozpoznaje najprostsze pojęcia; wymaga stałego wsparcia.
- **Wykorzystanie i tworzenie informacji:** Posługuje się pojedynczymi faktami; ma trudność z selekcją i weryfikacją.
- **Komunikowanie i współdziałanie:** Uczestniczy minimalnie; zadania wykonuje w zakresie koniecznego minimum.
- **Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów:** Potrzebuje prowadzenia krok po kroku; wykonuje proste polecenia projektowe.

(Niedostateczny – niespełnienie progów/projektów/warunków zaliczenia.)

6. Organizacja, terminy, poprawa

- **Terminy** projektów i zadań publikowane są w dzienniku/na tablicy kursu; **opóźnienia obniżają ocenę** (chyba że ustalono inaczej z ważnych powodów).
- **Poprawa/uzupełnienia:** możliwe w uzgodnionej formie i terminie.
- **Jawność oceniania:** kryteria i forma oceny projektu są ogłoszone przed startem.
- **Równe traktowanie:** nie oceniamy poglądów; liczy się jakość pracy, fakty i logika.

7. Lista projektów

Blok A. Ja, szkoła i społeczność lokalna

Projekt 1. Ulotka o prawach ucznia

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj ulotkę informacyjną o prawach ucznia, korzystając ze statutu szkoły macierzystej oraz Konstytucji RP. Następnie zaprezentuj ulotkę co najmniej 5 osobom spoza Waszej grupy (uczniowie szkoły, rodzice/opiekunowie, mieszkańcy) i poproś o ocenę jej zrozumiałości. Sporządź krótki raport z opinii oraz wnioski, jakie poprawki byłyby potrzebne.

Dokumentacja: Ulotka (PDF/druk), lista 5 osób, raport z opinii i wnioski.

Projekt 2. Diagnoza problemu społeczności

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przeprowadź diagnozę jednego problemu w społeczności lokalnej (np. bezpieczeństwo pieszych, zaśmiecanie, brak oferty dla młodzieży). Przygotuj krótką ankietę (min. 5 pytań) i zbierz co najmniej 10 odpowiedzi offline/online. Na podstawie wyników opracuj raport i zaproponuj jedno możliwe rozwiązanie.

Dokumentacja: Kwestionariusz, arkusz wyników (10+), raport i propozycja rozwiązania.

Projekt 3. Projekt inicjatywy uczniowskiej

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj wniosek o inicjatywę uczniowską do samorządu uczniowskiego lub rady rodziców. Wniosek powinien zawierać opis problemu, proponowane działania, harmonogram i kosztorys. Skonsultuj projekt z co najmniej 3 osobami spoza grupy i odnotuj ich uwagi.

Dokumentacja: Tekst wniosku, lista konsultacji (min. 3), notatka o wprowadzonych zmianach.

Projekt 4. Kampania „Szkoła bez hejtu”

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole zaprojektuj kampanię przeciw mowie nienawiści. Kampania zawiera co najmniej dwa elementy (np. plakat + filmik). Przedstaw materiały 5 osobom i poproś o wskazanie najbardziej przekonującego elementu.

Dokumentacja: Materiały kampanii, lista 5 opinii, krótki raport z wnioskami.

Projekt 5. Debata społeczna

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj i przeprowadź debatę na temat ważny dla

młodzieży. Debata ma jasno określone role (mówcy, moderator, publiczność). Zbierz minimum 5 osób jako publiczność (uczniowie szkoły/znajomi) i przeprowadź głosowanie końcowe. Sporządź protokół.

Dokumentacja: Scenariusz debaty, lista uczestników i publiczności, protokół z wynikami głosowania.

Projekt 6. Mapa tożsamości

Polecenie: W 2–3-osobowym zespole przygotuj mapy przynależności każdego członka grupy, następnie porównajcie je i opracujcie wspólną prezentację o podobieństwach i różnicach.

Dokumentacja: Indywidualne mapy, prezentacja zbiorcza.

Blok B. Państwo, demokracja i prawo

Projekt 7. Symulacja wyborów

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole zorganizuj symulację wyborów do samorządu uczniowskiego lub młodzieżowej rady gminy. Przygotuj karty, listę kandydatów, urnę i protokół. Przeprowadź głosowanie w grupie min. 8 osób spoza najbliższej rodziny (uczniowie szkoły, znajomi, członkowie społeczności szkolnej/lokalnej; dopuszczalne online). Sporządź protokół z wynikami.

Dokumentacja: Karty i lista kandydatów, protokół, opis przebiegu/zdjęcia.

Projekt 8. Kampania profrekwencyjna

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj mini-kampanię zachęcającą młodych do udziału w wyborach. Kampania zawiera co najmniej dwa elementy (np. plakat + ulotka). Przedstaw kampanię 5 osobom i zapisz opinie.

Dokumentacja: Materiały kampanii, lista opinii, raport z wnioskami.

Projekt 9. Pismo do władz

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj oficjalne pismo do władz lokalnych w sprawie ważnej dla młodzieży (np. przestrzeń publiczna, bezpieczeństwo). Skonsultuj treść z 3 osobami spoza grupy i dołącz raport z konsultacji.

Dokumentacja: Projekt pisma, raport z konsultacji.

Projekt 10. Symulacja rozprawy sądowej

Polecenie: W 3–4-osobowym zespole przygotuj i odegraj symulację rozprawy (cywilnej lub karnej). Podziel role (sędzieja, strony, świadek). Sporządź protokół z przebiegu i wyroku.

Dokumentacja: Scenariusz, protokół z wyrokiem.

Projekt 11. Opinia obywatelska

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj opinię obywatelską do wybranego projektu ustawy (także fikcyjnego). Zaprezentuj ją 5 osobom i zbierz ich stanowiska (za/przeciw).

Dołącz raport z wynikami.

Dokumentacja: Tekst opinii, tabela stanowisk, wnioski.

Projekt 12. Poradnik prawny

Polecenie: W 2–3-osobowym zespole przygotuj poradnik dla młodych konsumentów (np. „Jak reklamować wadliwy towar?”). Przetestuj go na 5 osobach i sprawdź, czy rozumieją

kroki postępowania. Sporządź raport.
Dokumentacja: Poradnik, raport z testu.

Blok C. Polska w Europie i świecie

Projekt 13. Quiz o UE

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole opracuj quiz o Unii Europejskiej (min. 15 pytań).
Przeprowadź go wśród 5 osób i przygotuj raport z wyników.
Dokumentacja: Pytania i odpowiedzi, raport wyników.

Projekt 14. Mapa instytucji UE

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj mapę instytucji UE i ich kompetencji.
Zaprezentuj ją 5 osobom i poproś o wskazanie elementów najbardziej i najmniej zrozumiałych.
Dokumentacja: Mapa, raport z opinii.

Projekt 15. Kampania klimatyczna

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole przygotuj mini-kampanię informacyjną na temat zmian klimatu (np. plakat + filmik). Przedstaw ją 5 osobom i sporządź raport, co było najbardziej przekonujące.
Dokumentacja: Materiały kampanii, raport z opinii.

Projekt 16. Cel Zrównoważonego Rozwoju

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole zorganizuj mini-akcję wspierającą wybrany Cel Zrównoważonego Rozwoju ONZ (np. zbiórka baterii, segregacja odpadów, sadzenie roślin).
Udokumentuj przebieg i dodaj krótką refleksję o skuteczności.
Dokumentacja: Opis akcji, zdjęcia/raport, refleksja.

Projekt 17. Erasmus+ – plan udziału

Polecenie: W 2–3-osobowym zespole przygotuj plan udziału w programie Erasmus+ (kraj, instytucja, wymagania, plan działań). Skonsultuj plan z 3 osobami i odnotuj uwagi.
Dokumentacja: Plan, lista konsultacji.

Projekt 18. Projekty UE w okolicy

Polecenie: W 2–4-osobowym zespole znajdź trzy przykłady projektów finansowanych z funduszy UE w Twojej okolicy. Opracuj raport z opisem i zdjęciami, wskaż efekty.
Dokumentacja: Raport ze zdjęciami.